

ಸಮಾಧಿ

(27:57-66)

ಅಲಿಮಠಾಯದ ಯೋಸೇಫನು ಪಿಲಾತನಿಂದ ಯೇಸುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ಸಮಾಧಿಮಾಡಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ, ಅವರನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಸಿದನು (27:57-61). ಮರುದಿನ, ಸಬ್ಬತ್ ದಿನವಾಗಿದ್ದದರಿಂದ, ಪಿಲಾತನು ಯೆಹೂದಿ ನಾಯಕರಿಗೆ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಾಯುವದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದನು. ಅವರು ಯೇಸುವನ್ನು ದೇಹವನ್ನು ಆತನ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕದಿಯದಂತೆ ಮತ್ತು ಅವನು ಪುನರುತ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡದಂತೆ ತಡೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು (27:62-66).

ಕ್ರಿಸ್ತನ ದೇಹವನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಿಸಿದ್ದು (27:57-61)

⁵⁷ಸಂಜೆಯಾದಾಗ ಅಲಿಮಠಾಯದ ಯೋಸೇಫನೆಂಬ ಒಬ್ಬ ಧನವಂತನು ಬಂದನು; ಇವನು ಸಹ ಯೇಸುವಿನ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದನು. ⁵⁸ಇವನು ಪಿಲಾತನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯೇಸುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ತನಗೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿ ಪಿಲಾತನು ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿದನು. ⁵⁹ಯೋಸೇಫನು ಆ ದೇಹವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧವಾದ ⁶⁰ನಾರುವಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿದ್ದ ತನ್ನ ಹೊಸ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಸಮಾಧಿಯ ಬಾಗಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ಹೋದನು. ⁶¹ಮಗ್ಗಲದ ಮಲಿಯಳೂ ಆ ಬೇರೆ ಮಲಿಯಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದರು.

ಯೋಹಾನನ ಸುವಾರ್ತೆ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಸಬ್ಬತ್ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಯೆಹೂದ್ಯ ನಾಯಕರು ಯೇಸುವಿನ ಮತ್ತು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಕ್ರೂಷೆಗೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಆ ಇನ್ನಿಬ್ಬರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಲಿದು ಅವರು ಬೇಗನೇ ಮರಣ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು (ಯೋಹಾನ 19:31). ಮುಲಿದ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಅವರು ಉಸಿರಾಡಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೈನಿಕರು ಇಬ್ಬರು ಕಳ್ಳರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಲಿದರು; ಮತ್ತು ಯೇಸು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅವರು ಆತನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುಲಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಕೀರ್ತನೆ 34:20ರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರವಾದನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿತು: “ಆತನ ಎಲುಬುಗಳಲ್ಲ ಒಂದಾದರೂ ಮುಲಿದು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ” (ಯೋಹಾನ 19:36). ಒಬ್ಬ ಸೈನಿಕನು ಅವನು ಮರಣಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನ ಹಕ್ಕೆಯನ್ನು ತಿಬಿದನು, ತಕ್ಷಣ “ರಕ್ತ ಮತ್ತು ನೀರು ಹೊರಗೆ ಬಂತು” (ಯೋಹಾನ 19:34).

ಶುಕ್ರವಾರವಾಗಿದ್ದದರಿಂದ, ಅದು ಸಬ್ಬತ್ ದಿನಕ್ಕೆ “ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದಿನವಾಗಿತ್ತು.” ಯೆಹೂದಿ ನಾಯಕರಿಗೆ ಶವವನ್ನು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೂಷೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುವದು ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ (ಯೋಹಾನ 19:31). ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಮರಕ್ಕೆ ನೇತುಹಾಕಿದರೆ ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಸಮಾಧಿಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ (ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕಾಂಡ 21:22, 23).

ಯೇಸು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3.00 ಗಂಟೆಗೆ ಸತ್ತನು. ಸಬ್ಬತ್ ದಿನವು 6.00 ಗಂಟೆಗೆ ಸಬ್ಬತ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದರಿಂದ ಯೆಹೂದ್ಯರು ದೇಹಗಳನ್ನು ಕ್ರೂಷಿಗಳಿಂದ ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.¹

“ಸಿದ್ಧತೆಯ ದಿನ” (*paraskeue*) ಇದು “ಶುಕ್ರವಾರ” ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಬ್ಬತ್ ದಿನವು ಸಹ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಿಶುದ್ಧ ದಿನವಾಗಿದೆ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು ಹಸ್ತಕಬ್ಬದ ಸಬ್ಬತ್ ದಿನವಾಗಿದೆ (ಯೋಹಾನ್ 19:31). ಅವರ ಅವಸರದಿಂದಾಗಿ, ಯೇಸುವಿನ ಶಿಷ್ಯರು ಯೇಸುವಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಯೇಸುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಲಿಯಾಗಿ ತೈಲಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮಾಧಿಯ ಬಳಿಗೆ ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ (ಲೂಕ 23:55-24:1).

ವಚನ 57. ಯೋಸೇಫನು ಮೂಲತಃ ಯೂದಾಯದ ಅರಿಮಥಾಯದವನು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪಟ್ಟಣದವನು. ಇದು ರೋಮನ್ ರಾಮಾ (Ramathaim-zophim) ಗೆ ಸಮುವೇಲನ ಪಟ್ಟಣ (1 ಸಮುವೇಲ 1:1, 19, 20). ಇಂದು ಈ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು “Rentis” ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯೋಸೇಫನು ಸನ್ನೇದ್ರಿನ ಸಭೆಯ “ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದನು” (ಮಾರ್ಕ 15:43; ಲೂಕ 23:50), ಸಹಜವಾಗಿ ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವನು ಯೇಸುವಿನ ಕುರಿತಾಗಿ ಯೆಹೂದ್ಯರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಲ್ಲ (ಲೂಕ 23:51). ಈ ಧನವಂತ ಮನುಷ್ಯನು ದೇವರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಎದುರನೋಡುವವನಾಗಿದ್ದನು (15:43). ಇಲ್ಲಯವರೆಗೆ, ಅವನು ಯೇಸುವಿನ ರಹಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದನು (ಯೋಹಾನ್ 19:38; ನೋಡಿ 12:42), ಆದರೆ ಈಗ ಆತನು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಅನಂತಿ ತರುವಂತೆ ಅಂಶವೆಂದರೆ, “ಯೇಸುವಿನ ಕ್ರೂಷಿಯ ಮರಣ ರಹಸ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಆತನ ಅನೇಕ ಹಿಂಬಾಲಕರು ಯೋಸೇಫನ ಮೇಲೆ ವಿರೋಧಾನ್ವಿತ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಜೀವಿಸಿದರೆಂದ ಅವನು ಬಹಿರಂದ ಪಡಿಸಿತು.”²

ವಚನ 58. ಯೇಸುವನ್ನು ಕ್ರೂಷಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ, ಆತನ ದೇಹವನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲು ರೋಮನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡಿಯುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಯೇಸುವಿನ ಕುಟುಂಬದವರು ಅಥವಾ ಆತನ ಶಿಷ್ಯರು ಆತನ ದೇಹವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ, ಇದು ವಿಷಯವಾಗಿರಲಲ್ಲ.

ಮರೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಯೋಸೇಫನು “ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ” (ಮಾರ್ಕ 15:43) ಹಿಲಾತನು ಯೇಸುವಿನ ದೇಹಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು ಆದುದರಿಂದ ಆತನು ಶತಾಧಿಪತಿಯನ್ನು ಆತನು ಸತ್ತಿರುವದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಜ್ಜಾಪಿಸಿದನು (ಮಾರ್ಕ 15:44). ಯೇಸು ಸತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಒಮ್ಮೆ ಅವನಿಗೆ ಮನದಬ್ಬಾಳುವಾಗ, ಅವನು ದೇಹವನ್ನು ಯೋಸೇಫನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು (ಮಾರ್ಕ 15:45).

ವಚನ 59. ಯೋಸೇಫನು ಯೋಸೇಫನು ಕ್ರೂಷಿಯಿಂದ ದೇಹವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ (ಮಾರ್ಕ 15:46; ಲೂಕ 23:53), ಶುದ್ಧವಾದ ನಾರುಮುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತಿದರು, ಬಹುಶಃ ಇದೊಂದೆ ಹೊರಗಿನ ಅಥವಾ ಶವವಸ್ತ್ರ ಆಗಿರಬಹುದು. ಯೋಹಾನ್‌ನು ಯೇಸುವಿನ ಹೂಣಿಡುಬಿಕೆಯ ವಿಧಾನದ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ ಆತನ ದೇಹವನ್ನು “ನಾರುಮುಡಿ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ” ಕಟ್ಟಿದರು ಇದು “ಯೆಹೂದ್ಯರ ಹೂಣಿಡುಬಿಕೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ” ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (ಯೋಹಾನ್ 19:40). ಬಟ್ಟೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮುಲಾಮಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ, ಯೆಹೂದ್ಯರು ಸತ್ತವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ಬಗ್ಗುತ್ತಿರಂತೆ ದೇಹವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡುವವರೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.³ ಲಾಜರನು ತನ್ನ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರುವಾಗ “ಅವನ ಕೈತೈಲಗಳು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು, ಅವನು ಮುಖವು ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿತು” (ಯೋಹಾನ್ 11:44).

ಯೋಸೇಫನು ಯೇಸುವನ್ನು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಹೂಡಿದಲ್ಲ. ಅವನೊಟ್ಟಿಗೆ ನಿಕೋದೇ ಮನು ಇದ್ದನು, ಯೆಹೂದ್ಯರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ, ಯೇಸುವಿನ ಬಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಯೋಹಾನ್ 3:1-21). ಯೋಹಾನ್ 7:50, 51ರ ಪ್ರಕಾರ, ಸನ್ಮೇದಿನ್ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ, ಯೇಸುವಿಗೆ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಲೆಂದು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಕ್ರಿಸ್ತನ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ದೂರವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ರಹಸ್ಯ ಶಿಷ್ಯರಲ್ಲ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದನು, ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯೇಸುವನ್ನು ಹೂಡಿದುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮೂಲಾಮ್ನು ಒದಗಿಸಿದನು; ಸುಮಾರು ಒಂದುನೂರು ಪೌಂಡ್ಸ್‌ನಷ್ಟು ರಕ್ತಬೋಕ ಮತ್ತು ಅಗುಳಗಳನ್ನು ಕಲಸಿದ ಚೂರ್ಣ ಅದಾಗಿತ್ತು (ಯೋಹಾನ್ 9:39).

ವಚನ 60. ಯೇಸುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಯೋಸೇಫನು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಹೊಸ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟನು. ಅವನು ಅದನ್ನು ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದನು. ಈ ನಿಜಾಂಶವು ಎಲ್ಲಾ ಲೇತಿಯಿಂದ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತದ್ದಾಗಿತ್ತು. (1) ಯೋಸೇಫನ ಈ ಕರುಣೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಿಜವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಬಲದಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ತನಗಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಯೇಸುವನ್ನು ಅಪರಾಧಿಯೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ನಂತರವು, ಯೆಹೂದ್ಯರು ಯಾರನ್ನೂ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಅದೇ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಯೋಸೇಫನು ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. (2) ಅಪರಾಧಿಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾದ ಶವಸಂಸ್ಕಾರ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ (ಯೋಹಾನ್ 19:41).⁴ ಆಗತಾನೇ ಕ್ರೂರಿಯ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಿಗೆ ಸನ್ಮೇದಿನ್ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವನ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದುದು ಅತೀವವಾದ ಗೌರವ ತಂತುವಂಥದ್ದಾಗಿತ್ತು. (3) ಯೇಸುವನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದು ಪ್ರವಾದನೆಯ ನೆರವೇರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಮಾಧಿ “ಬಂಡೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾಗಿತ್ತು” - ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗಬಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ - ಇದು “ಶ್ರೀಮಂತ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ” ಸಮಾಧಿಗೆ ತಗುಲದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (27:57). ಶ್ರಮೆಯ ನೇವಕನ ಕುರಿತು ಯೆಶಾಯನು ಹೀಗೆ ಪ್ರವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ, “ಅವನು ಸತ್ತಾಗ ದುಷ್ಟರ ಮಧ್ಯೆ ಪುಷ್ಟರ ನಡುವೆ ಹೂಡಿದ್ದರು” (ಯೆಶಾಯ 53:9).

ಯೇಸುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಟ್ಟ ನಂತರ ಯೋಸೇಫನು ಸಮಾಧಿಯ ಬಾಗಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ಹೋದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಸಮಾಧಿಗಳಂತೆ ಈ ಸಮಾಧಿಗೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉರುಳಿಸಲು ಮಾರ್ಗ ಮಾಡಿರಬಹುದು.⁵ ಬಂಡೆಯು ತಾನೇ ವಿಶಾಲ ಮತ್ತು ಭಾರವಾಗಿರುವಾಗ ಯೇಸುವಿನ ದೇಹಕ್ಕೆ ತೈಲವನ್ನು ಹಚ್ಚಲು ಪುನರುತ್ಥಾನ ದಿನದ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅದನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ಉರುಳಿಸುವವರು ಯಾರು ಎಂದು ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗೆ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು (ಮಾರ್ಕ್ 16:3, 4). ಇಂಥಹ ಬಂಡೆ ಸಮಾಧಿ ಕಟ್ಟಲಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳು ಸತ್ತ ದೇಹವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಯೇಸುವಿನ ಸಮಾಧಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರವಿತ್ತು, ಅದು ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಹೇತ್ರ ಮತ್ತು ಯೋಹಾನ್‌ನು ಒಳಗೆ ನೋಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೋಗ್ಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು (ಯೋಹಾನ್ 20:5). ಇದು ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿತ್ತು.

ಯೇಸುವಿನ ಸಮಾಧಿಯು ಕ್ರೂರಿಯ ಮರಣವು ಸಂಭವಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲರುವ ಒಂದು

ತೋಟದಲ್ಲತ್ತು (ಯೋಹಾನ್ 19:41). ಯೆರೂಸಲೇಮಿಗೆ ಹೋಗುವ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಎರಡು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ (ನೋಡಿಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು 27:33). ಮೊದಲನೆಯದು ಗೊಲ್ಲಥಾದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಶುದ್ಧ ಶವಮಂದಿರದ ದೇವಾಲಯದ ಒಳಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾಧಿಯ ಹಿಂದಿರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ - ಅದರ ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿಲ್ಲ - ಕೊನೆಯವರಾದ ಮತ್ತು ಅತನ ತಾಯಿ ಹೆಲನಾಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತದೆ (ಗ್ರಾಲ್ವನ್ ಶತಮಾನದಲ್ಲ). ಕೆಲವರು ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಯೇಸುವಿನ ಸಮಾಧಿ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದರು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತೋಟದ ಸಮಾಧಿ, ಇದು ಗಾರ್ಡನ್ ಕಲ್ವಾರಿಯಿಂದ ಬಹಳ ದೂರವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಹಾಗೂ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಧಿಗೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉರುಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗಸಹ ಇದೆ. ಯೇಸುವಿನ ಸಮಾಧಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ಅದರ ಇತರ ಗುಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು ವಾಸ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಸಮಾಧಿಯ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ಎಂಟನೇ ಮತ್ತು ಎಳನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಯೇಸುವನ್ನು ಹೂಣಿಟ್ಟರು ಎಂಬುದು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದೇಶಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ವಚನ 61. ಮಗ್ಗಲದ ಮಲಿಯಳೂ ಆ ಬೇರೆ ಮಲಿಯಳೂ (ಯಾಕೋಬ ಮತ್ತು ಯೋಹಾನ್ ತಾಯಿ) ಯೋಸೆಫ ಮತ್ತು ನಿಕೋದೇಮನ ಹಿಂದೆ ಸಮಾಧಿಯವರೆಗೆ ಹೋದರು. ಲೂಕನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖ “ಗಲಿಲಾಯದಿಂದ ಆತನೊಬ್ಬಗೆ ಬಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು” ಎಂಬುದಾಗಿದೆ (ಲೂಕ 23:55). ಇದು ಸಲೋಮಿ ಸಹ ಅಲ್ಲದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (ನೋಡಿಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ 27:56). ಈ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮಾಧಿಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹೂಣಿಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಡಿದ ನಂತರ, ಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ ತಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಸಬ್ಬತ್ತ ದಿನವು ಕಳೆದ ನಂತರ, ಅವರು, ಯೇಸುವಿನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು (ಮಾರ್ಕ್ 16:1; ಲೂಕ 23:56).

ಪಿಲಾತನಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಅಪ್ಪಣೆ (27:62-66)

⁶²ಮರುದಿನ ಅಂದರೆ ಸೌರಣಿಯ ದಿನ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಮಹಾಯಾಜಕರೂ ಫಲಿಸಾಯರೂ ಪಿಲಾತನ ಬಳಿಗೆ ⁶³ಕೂಡಿಬಂದು - ದೊರೆಯೇ, ಆ ಮೋಸಗಾರನು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ತಾನು ಮೂರು ದಿನದ ಮೇಲೆ ವಿಳುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು; ⁶⁴ಅದಕಾರಣ ಮೂರನೆಯ ದಿನದ ತನಕ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಬೇಕು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಶಿಷ್ಯರು ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸತ್ತವನು ಬದುಕಿ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಾರು; ಆಗ ಮೊದಲನೆಯ ಮೋಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆಯ ಮೋಸವು ಕೆಡುಕಾದೀತು ಅಂದರು. ⁶⁵ಪಿಲಾತನು ಅವರಿಗೆ - ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹೋಗಿ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಭದ್ರಮಾಡಿ ಕಾಯಿಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿ ಅವರು ಹೊರಟು ⁶⁶ಕಾವಲುಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಮುದ್ರೆಹಾಕಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿದರು.

ವಚನಗಳು 62, 63. ಸೌರಣಿಯ ದಿನದ ನಂತರ ಸಬ್ಬತ್ತ ದಿನವಾಗಿತ್ತು ಅಥವಾ ಶನಿವಾರವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ, ಮಹಾಯಾಜಕರು ಮತ್ತು ಫಲಿಸಾಯರೂ ಪಿಲಾತನನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಗಿ ದೊರೆಯೇ, ಆ ಮೋಸಗಾರನು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ತಾನು ಮೂರು ದಿನದ ಮೇಲೆ ವಿಳುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯೇಸು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ “ತನ್ನ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಮರಣದ ತರುವಾಯ ತಾನು ಮೂರನೇ ದಿನದಲ್ಲ ಎದ್ದುಬರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು” (16:21; 17:9, 22, 23; 20:18, 19).

ಇನ್ನಿತರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆತನು ಯೆಹೂದಿ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಇಂಥಹದ್ದೇ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದನು. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಫಲಿಸಾಯರೂ ಆತನಿಗೆ ಸೂಚಕಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಯೋನನ ಸೂಚಕಕಾರ್ಯವೇ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ಸೂಚಕ ಕಾರ್ಯವೂ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನು. ಯೋನನು ಸಮುದ್ರ ಜೀವಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಹಗಲು ಮೂರು ರಾತ್ರಿಗಳಿಗಿಂತೆ ಯೇಸುವು ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ದೀರ್ಘವಾದ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು (12:40). ತನ್ನ ದೇಹದ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, “ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕೆಡಬಿ; ನಾನು ಇದನ್ನು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ (ಯೋಹಾನ್ 2:19). ಅವರು ಈ ಹೇಳಿಕೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮೊದಲು ನಟಿಸಿದರೂ (26:61; 27:40), ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆತನು ತನ್ನ ದೇಹದ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ತಾನು ಸತ್ತವರೊಳಗಿಂದ ಎದ್ದುಬರುವವರ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ವಚನ 64. ಈ ಪ್ರವಾದನೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಿಲಾತನಿಗೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಸಮಾಧಿಗೆ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು, ಆತನ ಶಿಷ್ಯರು ಆತನ ದೇಹವನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಆತನು ಪುನರುತ್ಥಾನ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡುವದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಮೊದಲನೆಯ ಮೋಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆಯ ಮೋಸವು ಕೆಡಕಾದೀತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಿದರು. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಮೋಸವು ಯೇಸು ತಾನು ಮೆಸ್ಸೀಯನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡದ್ದು, ಎರಡನೆಯ ಮೋಸವು ಅವನು ಪುನರುತ್ಥಾನ ಹೊಂದುವನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು.⁶ ಮಹಾಯಾಜಕರು ಸದ್ಧುಕಾಯಲಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ಯೆಹೂದ್ಯರು ಪುನರುತ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ (22:23; ಅಪೊಸ್ತಲರ ಕೃತ್ಯಗಳು 23:8).

ಯೆಹೂದ್ಯ ನಾಯಕರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕಳಕಳಿ ಅನಾವಶ್ಯಕನಾಗಿತ್ತು, ಶಿಷ್ಯರು ಯೇಸು ಪುನರುತ್ಥಾನ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬದೇ ಹೋದದ್ದರಿಂದ (ನೋಡಿಲಿ ಮಾರ್ಕ್ 9:10, 32; ಯೋಹಾನ್ 20:9). ಮಗ್ಗಲದ ಮಲಿಯಳು ಆತನು ಎದ್ದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ವರದಿಮಾಡಿದ ನಂತರವೂ ಅವರು ನಂಬಲಿಲ್ಲ (ಮಾರ್ಕ್ 16:11, 14). ಯೇಸುವಿನ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ವರದಿ ಅವರ ಬೋಧನೆಗಿಂತ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ವರದಿ ಸತ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿದ್ದರು ದೊಡ್ಡ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವಂಥದ್ದಾಗಿತ್ತು.

ವಚನ 65. ಪಿಲಾತನು ಅವರ ಆಸೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ಸಮಾಧಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದನು. ಈ ಮನುಷ್ಯರು ರೋಮನ್ ಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಯೆಹೂದ್ಯರ ದೇವಾಲಯದ ಕಾವಲುಗಾರರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಯೆಹೂದಿ ನಾಯಕರು ಪಿಲಾತನಿಂದ ಕೇಳಿ ಪಡೆದಿರುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ನಂತರ 28:11-15ರಲ್ಲಿರುವ ಏಣ್ಣೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. “ಕಾವಲುಗಾರರು” (*koustodia*) ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗ್ರೀಕ್ ಪದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಲ್ಯಾಟಿನ್ *custodia* ಪದದ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ “ಕಾವಲು” ಮತ್ತು “ಕಾವಲುಗಾರ” ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ವಚನ 66. ಮಹಾಯಾಜಕರು ಮತ್ತು ಫಲಿಸಾಯರು, ಪಿಲಾತನು ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಮುದ್ರೆಹಾಕಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ರೋಮನ್ ಕಾವಲುಗಾರರನ್ನು ಸಮಾಧಿಯ ಹೊರಗೆ ಕಾಯಲು ನೇಮಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಬಂಜೆಯ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಿದರು. ಬಹುಶಃ ಅದು ದಾರ ಅಥವಾ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿರಬಹುದು ಅದನ್ನು ಬಂಡೆಯ ಸುತ್ತಲು ಸುತ್ತಿ ಸಮಾಧಿಯ ಎರಡು ಬದಿಗಳಿಂದ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಬಳಿ ಸೇರಿಸಿರಬಹುದು. ಮೇಣ ಅಥವಾ ಜೇಡಿಮಣ್ಣನ್ನು ಹಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿರಬಹುದು, ನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆ ಉಂಗುರದಿಂದ ಒತ್ತಿರಬಹುದು ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕೃತವಾದ ರೋಮನ್ ಮುದ್ರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸಮಾಧಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮರಣ ದಂಡನೆಯ ಬೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಮುದ್ರೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪಿಲಾತನು ಮತ್ತು ಯೆಹೂದ್ಯರು ಯಾವ ಕಾವಲುಗಾರರೂ, ಯಾವ ಸಮಾಧಿಯ ಸುರಕ್ಷಿತತೆಯೂ ಯೇಸುವಿನ ದೇಹ ಪುನರುತ್ಥಾನ ಹೊಂದುವದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಹರಡುವದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು, ಅವರು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ, ಸಮಾಧಿಯ ಸುರಕ್ಷಿತತೆ, ಪುನರುತ್ಥಾನ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಯಿತು.

ಉಪ್ಪಣೆಗಳು

¹ನೋಡಿಲಿ Josephus *Wars* 4.5.2; Mishnah *Shabbath* 23.4–5. ²Leon Morris, *The Gospel According to Matthew*, Pillar Commentary (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1992), 728. ³Tacitus *Histories* 5.5. ⁴As R. T. Franceರವರು ಉಪ್ಪಣೆಯಂತೆ, “ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಇರುವ ಸಮಾಧಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿರುವ ಹೊಸ ಸಮಾಧಿ ಅಲ್ಲ, “*i.e.* ಕಲ್ಲನಲ್ಲರುವ ಗೂಡಿನೊಂದಿಗೆ ಸಾಧನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವದಿಲ್ಲ” (R. T. France, *The Gospel According to Matthew*, The Tyndale New Testament Commentaries (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1985), 403; ನೋಡಿಲಿ comments on 8:21; 26:3). ⁵ಸಮಾಧಿಗಳ ಕಲ್ಲನ್ನು ಉರುಳಿಸಿರುವದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ, ನೋಡಿಲಿ Mark Strauss, “Luke,” in *Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary*, vol. 1, *Matthew, Mark, Luke* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan, 2002), 496. ⁶“ಮೊದಲನೆ ಮೋಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆಯ ಮೋಸವು ಕೆಡುಕಾದೀತು” ಭಾಷಾ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ (ನೋಡಿಲಿ 12:45; 2 ಹೆಬ್ರೆ 2:20).